

Oponentský posudek diplomové práce

Téma:	Výchovně-vzdělávací proces ve waldorfské škole se zaměřením na výuku německého jazyka
Autor:	Michaela Popelková (Pokorná) (NJ/AJ)
Vedoucí dipl. práce:	PaedDr. Dagmar Švermová
Oponent:	Mgr. Pavla Nečasová

Diplomová práce se zabývá alternativní metodou ve výchovně-vzdělávacím procesu, tzv. Waldorfskou školou. Přestože se nejedná o nový jev na poli didaktiky cizích jazyků a vzdělávání vůbec, jde o téma stále aktuální, neboť přispívá k řešení problematiky vyučování orientovaného na žáka a zohledňující jeho individuální specifické předpoklady k učení.

Název práce je jasně formulován a odpovídá jejímu obsahu.

Autorka člení svoji práci do pěti kapitol. K textu je připojen úvod a závěr, resumé v němčině, seznam tabulek a použité literatury a příloha. V úvodu diplomantka specifikuje cíle diplomové práce a použité metody. Jsou zde rovněž vysvětleny zkratky používané v celé práci.

První kapitola vychází z analýzy současné situace ve školství, především se zabývá postavením jednotlivých subjektů. Poté uvádí alternativní pedagogické směry, které hledají další cesty, jak změnit naše školství.

Druhá kapitola již pojednává o jednom z těchto alternativních směrů – waldorfské škole. Jsou zde nejdříve popsány kořeny vzniku této školy vybudované na základě myšlenek Rudolfa Steinera v oblasti filosofie a psychologie. Na tuto kapitolu navazuje třetí kapitola, která popisuje cíle a celkovou koncepci waldorfské školy. Je třeba však zdůraznit, že popisované cíle waldorfské školy (str. 19) jsou cíli i vzdělávacího programu základní škola. Liší se však konkrétní realizací těchto cílů. Velký prostor je věnován rovněž jednomu ze subjektů výchovně-vzdělávacího procesu – vyučujícím. Na jeho osobnosti realizace cílů velmi záleží.

Čtvrtá kapitola popisuje stav waldorfského školství v České republice. Autorka mapuje waldorfské školy v ČR i organizace, které poskytují podporu rozvoji myšlenek této školy. V páté kapitole se pak zabývá konkrétně výukou německého jazyka na těchto školách. Diplomantka popisuje zařazení němčiny do učebních plánů, zabývá problematikou metod. Na str. 46 upřesňuje vymezení pojmu metoda následovně: „*Pokud neuvádím jinak, užívám tohoto pojmu pro cíle mé práce převážně v nejširším slova smyslu*“. U obhajoby by bylo třeba vysvětlit, co chápe diplomantka pod širším pojetím metody. Vezmeme-li např. širší a užší pojetí metody Hendricha (1988), znamenalo by to, že diplomantka metodu chápe jako metodickou koncepci, což asi neodpovídá skutečnosti. Dále se věnuje problematice učebních pomůcek a používání učebnic, zvláštní prostor je věnován popisu vztahu waldorfské školy k moderní didaktické technice. Jako problematické vidím srovnávání waldorfské školy a „běžné školy“. Co je běžná škola? Autorka by měla při obhajobě tento pojem blíže vysvětlit a specifikovat.

Podkapitola 5.10 obsahuje odpovědi tří respondentů-učitelů němčiny na otázky položené v rámci interview.

U popisu nároků kladených na učitele NJ na str. 79 není jasné, zda se jedná o názor V3 a nebo názor diplomantky. Popisované nároky jsou nároky kladené běžně na vyučující cizích jazyků a nedomnívám se, že práce učitele NJ ve waldorfské škole je obecně náročnější než práce učitele učičího např. podle vzdělávacího programu základní škola.

Cílem diplomantky bylo popsat problematiku waldorfské školy opravdu nezávisle, aniž by se snažila vyjadřovat buď jen negativně nebo jen pozitivně o tomto přístupu k osvojování znalostí a dovedností. Tento cíl byl splněn. Popis zjištěného stavu doplňuje pouze vlastními názory a postoji.

Formálně je diplomová práce zpracována bez chyb, použitá literatura je citována správně dle normy a je v dostatečném rozsahu.

Vzhledem k výše uvedenému hodnocení doporučuji práci k obhajobě a navrhuji známku výborně - velmi dobře.

Autorka by se kromě poznámek v textu posudku měla při obhajobě vyjádřit k následujícím otázkám:

1. Jak autorka chápe pojem „běžná škola“?
2. Jak by autorka sama charakterizovala rozdíly mezi waldorfskou školou ve výuce němčiny a např. vzdělávacím programem základní škola?
3. Na str. 74 v tab. 7 používá autorka pojem odposlech, Co je tímto pojmem míněno?
4. Myslí si autorka, že je možné všechny gramatické jevy osvojovat induktivní cestou? Má vůbec deduktivní postup osvojování gramatiky své místo ve výuce cizích jazyků obecně?

V Praze dne 7. května 2007

Mgr. Pavla Nečasová
katedra germanistiky